לך לך (479)

וַיֹּאמֶר ה' אֶל אַבְרָם לֶךְ לְךָ מֵאַרְצְךָ וּמִמּוֹלַדְתְּךָ וּמִבֵּית אָבִיךָ אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַרְאֶךָּ (יב. א)

לכאורה, סדר ההליכה הוא שקודם מתרחק אדם מבית אביו, ולאחר מכן ממולדתו סביבתו, משפחתו ואז מארצו, ומדוע אם כן הפכה התורה את הסדר "**מֵאַרְצְךָ וּמִמּוֹלַדְתְּךָ וּמִבֵּית אָבִיךָ**" **הנתיבות שלום**, מסביר שסדר הכתוב בנוי לפי קושי הניסיון, בסדר עולה: הקל ביותר הוא להתנתק מהשפעות חיצוניות שליליות של "הארץ", הקשה יותר הוא להתנתק מהשפעות חיצוניות של המשפחה והסביבה הקרובה יותר, "מולדתך", והקשה ביותר הוא הניתוק מ"בית אביך", מהחסמים, הליקויים והתכונות הרעות המושרשות בו מצד הוריו ותורשתו.

וַיֵּצְאוּ לָלֶכֶת אַרְצָה כְּנַעַן וַיָּבֹאוּ אַרְצָה כְּנָעַן (יב. ה)

יש לדקדק, מפני מה במלה "**כנען**" הראשונה מנקדת האות ע' ב'**פתח**', ואילו במלה השניה מנקדת האות ע' ב'**קמץ**'? וביאר **הילקוט הגרשוני**, שהנה הקב"ה אמר לאברהם שהולך הוא לארץ שבה יהיה לו מכל טוב העולם. אברהם מגיע לארץ כנען והוא מחפש את הארץ ב"**פתח**", שהכל ברווח, פתוח לרווחה, והנה הוא מוצא כנען ב"**קמץ**", הכל קמוץ, "ויהי רעב בארץ". הם יצאו בדרכם לכנען ב"**פתח**", והגיעו לכנען עם "**קמץ**". דבר זה נעשה על ידי הקב"ה בכוונה תחילה, כי היה זה אחד הניסיונות הגדולים. ***ספר "ומתוק האור"***

וַיְהִי רִיב בֵּין רֹעֵי מִקְנֵה אַבְרָם וּבֵין רֹעֵי מִקְנֵה לוֹט... וַיֹּאמֶר אַבְרָם אֶל לוֹט אַל נָא תְהִי מְרִיבָה בֵּינִי וּבֵינֶךָּ. (יג, ז, ח)

הדבר התחיל בין הרועים, אולם יסתיים "**בֵּינִי וּבֵינֶךָּ**". כך היא דרכה של כל מחלוקת, שהיא מתחילה קודם אצל הנלווים אצל הסביבה, ונתפסים בה אחר כך גם המנהיגים עצמם. ***מעינה של תורה***

כשלא משנים מדה רעה לאן יכולים להגיע

וַיִּסַּע לוֹט מִקֶּדֶם (יג. יא)

פירש **רש"י**, מדרש אגדה הסיע עצמו מקדמונו של עולם אמר אי אפשי לא באברם ולא באלוקיו. הקשה **רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל**: איך ניתן להבין זאת, הרי לוט שהה כל הזמן עם אברהם ושרה שהיו עובדים את ה' בכל ליבם, ומגיירים גרים, ומפיצים שם ה' בעולם, מובן שגם ספג מהם יראה והתרוממות, וברגע אחד מגיע לשפל המדרגה, לדיוטא תחתונה ואומר אי אפשי לא באברם ולא באלוקיו. וביאר, ללוט היו מידות רעות ותכונות רעות והיתה לו תאוה לרדיפה אחר ממון ותענוגות עוה"ז, אולם כל עוד היה שרוי ביחד עם אברהם לא מלא אחר תאוותיו, מפני שהיה מתבייש מאברהם, אך במקביל לא עבד על עצמו לשנות ממדותיו הגרועות, ולכן ברגע שעזב את אברהם, התפרצו כל מדותיו הרעות החוצה והתגלתה מהותו האמיתית, שאין לו חפץ באברהם ובאלוקיו.

ספר "אוצרות התורה"

וְאַנְשֵׁי סְדֹם רָעִים וְחַטָּאִים לַה' מְאֹד (יג. יג)

הנהגת אברהם עם לוט נראית לכאורה כסותרת. מצד אחד, אברהם אבינו, איש החסד, שהיה מקרב ומאכיל ומשקה כל עובר אורח, דוחה ומרחיק מעליו את לוט באומרו לו "**הפרד נא מעלי**". ומנגד, כאשר הוא שומע כי לוט נמצא בסכנה, מפקיר אברהם את עצמו ומסכן עצמו להצילו. אומר על כך **המשגיח דפוניבז'**: **הרמב"ם** כותב בצוואתו לבנו בזה הלשון: להיות עבד לקרובים אבל רק בגוף ולא בנפש. זו היתה דרך הנהגת אברהם עם לוט. כאשר הנידון היה סכנה רוחנית לאברהם אבינו ולבני ביתו, לא היו בכך כל ויתור או פשרה והוא אומר ללוט בתקיפות: "**הפרד נא מעלי**". אף שבוודאי לקח אברהם בחשבון את הירידה הרוחנית שתיגרם ללוט בהיפרדו והתנתקותו ממנו, לא היה מקום לוויתורים. אבל במקום שלא היה כל חשש להשפעה שלילית, הרי אברהם איש החסד מוסר נפשו להצלת בן אחיו.

רב רובין זצ"ל בספרו "שנים מקרא"

וְשַׂמְתִּי אֶת זַרְעֲךָ כַּעֲפַר הָאָרֶץ (יג.טז)

אמר **הרה"ק החידושי הרי"מ**, אברהם אבינו ע"ה נשתבח במידת הענוה והשפלות, כמו שאמר "**ואנכי עפר ואפר**" (להלן יח, כז), ועל זה גם מבקשים בתפילה כל יום '**ונפשי כעפר לכל תהיה**'. ויתכן שלכן אמר לו ה' יתברך "**ושמתי את זרעך כעפר הארץ**", שבניו ימשיכו בדרכו ויתנהגו בענוה. היה **הרה"ק רבי בונם מפשיסחא** אומר על הא דאיתא (תנא דבי אליהו פרק כה) שכל אחד ואחד מישראל חייב לומר מתי יגיעו מעשי למעשה אבותי. וכי מי הוא האדם שחושב שמעשיו אכן יכולים להגיע למעשי אבותיו? אלא ש'**יגיעו**' היא מלשון נגיעה שתהיה לו לפחות נגיעה במעשי האבות. אפילו שלאדם אין את הכוחות שהיו לאבותיו, הוא עדיין יכול להתחזק במידת הענוה, ובה הוא יכול לזכות שתהיה לו נגיעה במעשי האבות.

ספר "לקוט מאיש לרעהו"

מַה תִּתֶּן לִי וְאָנֹכִי הוֹלֵךְ עֲרִירִי (טו. ב)

לכאורה תשובת אברהם אבינו צריכה תלמוד. הלא הקב"ה מבטיח לו "**שכרך הרבה מאד**" ומה מקום הוא לענות להקב"ה בסגנון כזה "**מַה תִּתֶּן לִי**", ששום שכר

אינו שוה בעיניו? מצאנו להבדיל אא"ה אצל המן שאמר: וכל זה איננו שוה לי, אבל איך אפשר להבין שאברהם אבינו אומר כך? ביאר **הגה"צ רבי ירוחם ליוואוויץ זצ"ל** מנהל רוחני ישיבת מיר שאברהם אבינו כלל לא ביקש מהקב"ה שכר, אלא רצה שתינתן לו האפשרות להמשיך לעבוד את הקב"ה בנאמנות, לכן אמר להקב"ה איני רוצה שכר אלא עבודה, היות ועיקר השפעת האדם הוא על דור ההמשך שלו, ביקש בן שיוכל להשפיע עליו מאוצרות רוחו. ואכן מצינו שכל הנפש שעשו אברהם ושרה בחרן חזרו אחר פטירתו לסורם, והמשך עבודתו הרוחנית היה רק על ידי יצחק אבינו וזרעו. *ספר "לחתך עליון"*

שָׂכָךְ הַרְבֵּה מְאֹד: וַיֹּאמֶר אַבְרָם אֲד-נָי ה' מַה תִּתֶּן לִי וְאָנֹכִי הוֹלֵךְ עֲרִירִי (טו.א.ב)

יש להבין מדוע התחיל דוקא עכשיו לבקש על בנים. אך הנה איתא בשבת (דף קנ"ג) דאין מזל לישראל. והקשו **התוספות** והא אמרו חז"ל בני חיי ומזוני לאו בזכותא תליא אלא במזלא, הרי שגם ישראל הם תחת המזל לגבי הני מילי. ותירצו שאם יש לישראל זכות גדול ביכלתו לשנות את המזל. והנה ידע אברהם שלפי מזלו אינו יכול להוליד, ולכן לא ביקש על בן משום שבני לאו בזכותא תליא אלא במזלא. אך כשאמר לו השי"ת ששכרו הרבה מאד, הרי שיש בידו איזה זכות גדולה, וא"כ ביכלתו לשנות את המזל, לפיכך עמד להתפלל על בנים. ואז פעל בתפילתו לשנות את מזלו, כמו שאמר הכתוב להלן: "**ויוצא אותו החוצה**", ופירש **רש"י**, שאמר לו הקב"ה צא מאצטגינות שלך שראית במזלות שאינך ראוי להוליד וכו'. *ספר "מקח טוב"*

בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה נִמּוֹל אַבְרָהָם (יז. כו)

במדרש (ב"ר מט, ב) מובא: נטל אברהם סכין ואחז בערלתו ורצה לחתוך, והיה מתייירא, מה עשה הקב"ה? שלח ידו ואחז עמו, שנאמר '**זכרות עמו הברית**", וקשה: מדוע התיירא אברהם למול עצמו? ועוד, מה הועילה שליחת ידו של הקב"ה, וכיצד הסירה את פחדו של אברהם? והנה מובא בגמרא (שבת קלב.) שמותר למול תינוק בשבת, אך אסור למול תינוק שלא בזמנו, כלומר: אדם שמכל סיבה שהיא לא נימול בהיותו בן שמונה ימים אסור למולו בשבת. וידוע (עי' ר"ה יא. תוד"ה אלא) שכאשר אברהם מל את עצמו היה זה ביום כיפור ולומדים זאת מן הכתוב "**בעצם היום הזה**", בעיצומו של יום הכיפורים. וודאי שיום כיפור דינו כשבת לעניין מילה. ולפ"ז יש להקשות, כיצד אברהם מל עצמו ביום כיפור, הלא מילתו היתה שלא בזמנה? ועתה יתיישבו דברי המדרש היטב: נטל אברהם סכין ואחז בערלתו ורצה לחתוך והיה מתייירא, משום שהיה זה ביום כיפור, ואסור למול שלא בזמנו! מה עשה הקב"ה? "שלח ידו ואחז עמו", וידוע (שבת צב:) ש"שנים שעשו מלאכה בשבת פטורים". *רבי יהונתן אייבשיץ כתב*

הלכה: דיני תפלת מוסף בשבת

פשט המנהג בשבת שלפני ראש חודש, לברך את החודש אחר קריאת התורה, ונהגו לברך את החודש מעומד. ויש מקומות שנהגו להזכיר את המולד. אך אין מנהג כל הספרדים להכריז על המולד. ומכריזין על כל החודשים, מלבד חודש תשרי. ובשבת הסמוכה לתעניות י"ז בתמוז ועשרה בטבת, השליח צבור מכריז לפני מוסף על הצום שחל ביום פלוני, אבל על שאר תעניות לא נהגו להכריז, מפני שהם ידועים ומפורסמים. והאשכנזים אין מכריזין על שום צום בשבת *"לקוט יוסף"*

***פתגם:** האמת אינה צריכה הסכמה.* *רבי מקוצק*

חקירה: הרחקת נזיקין: מדין חיובי השמירה על ממונו שלא יזיק, או מדין שיעבודי שכנים, שרשותו של האדם משועבדת לשכנו לעניין שלא יכניס אליה דברים שעלולים להזיק לו (חידושי ר' שמואל בבא בתרא עמוד פה בדפיו: מחלוקת ראשונים. קונטרסי שיעורים בבא בתרא ט-א ד"ה וכן יש לחקור, ובאות יא הביא יד רמה ורשב"א שהוא מדין שעבודי שכנים). *ספר "קובץ יסודות וחקירות"*

סיפור: על שלושה דברים העולם עומד

הגאון רבי חיים שמחה ויטלס היה משתדל תמיד לסיים תפילתו יחד עם הציבור, כדי שלא ימתינו לו בסיום קריאת שמע ושמונה־עשרה. כמו כן השתדל תמיד להשיב לאלתר לכל הפונים אליו בשאלות, בלי עיכובים ושהיות, שכן היה בקי בכל דיני השולחן־ערוך ולא הוצרך לחפש ולחטט בכל מיני ספרים. הוא היה אומר: זהו ששנו חכמינו במשנה: על שלושה דברים העולם עומד. שלושה דברים הם שבגללם העולם עומד וממתין: "**על הדין**" כאשר הדיין אינו בקי בהלכה ועליו לעיין הרבה בספרים כדי להשיב על שאלה; "**על האמת**", כאשר הרב משתהה להגיע ל"**אמת**" שבסוף קריאת שמע; "**ועל השלום**" כאשר הרב מתמהמה לסיים תפילת שמונה-עשרה ב,"עושה שלום".

ספר "חד וחלק" חלק ג (דף קלו)

שבת שלום

יוצא לאור לרפואה שלימה: פני פרחה בת מסעודה, בנימין בן אסתר, יוסף דוד בן ליאל, ברוך יואל שמעון ישראל בן פנינה, ראובן ישי בן מרצדס, הדסה אסתר בת רחל בחלא קטי, פטריק יהודה בן גלדיס קאמונה, אברהם רפאל בן רבקה, ויקטוריה שושנה בת ג'ויס חנה, רפאל יהודה בן מלכה, שלמה בן מרים, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלוה, אלחנן בן חנה אנושקה, מרים בת עזיזא, דוד בן מרים, יעל בת כמונה, ישראל יצחק בן ציפורה, עמנואל בן סוזן אזיזה. **שלום בית**: גיולה חיה בת סופי לבנה ואילן יהודה יצחק בן סנדרה סולאנג'. **זיווג הגון**: שרה זסוזן אנדרה בת דומיניק רינה, יוני מאיר משה בן אסתר, אילן אלי אהרן בן אסתר, קלואי אורה בת סופי לבנה, לולה לאה בת סופי לבנה,לאה בת רבקה, אלודי רחל מלכה בת חשמה, יוסף גבריאל בן רבקה . **הצלחה רבה בכל**: נאור דוד בן יעל דינה, ליטל בת יעל דינה, לחנה בת אסתר וליונתן מרדכי בן שמחה ברכה זרע של קיימא ללבנה מלכה בת עזיזא וליאור עמיחי מרדכי בן ג'יזל לאוני. **לעילוי נשמת**: אלגרין שמחה בת אמילי, רינה בת רחל ,קלוד שלמה בן ז'רמן רבקה, ראובן בן חנינה, ג'ינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן מחה, מסעודה בת בלח, גיא יונה בן לאה,יוסף בן מייכה. מוריס משה בן מרי מרים. אליהו בן מרים, ניסים חי הוברט בן ג'ולי, דוד בן מרים, פליקס סעידו בן אטו מסעודה. אפרת רחל בת אסטרייה כוכבה, אברהם בן אליעזר, מלכה אנרייט מרזוקה, אנדרה סעיד בן פורטונה מסעודה, קרול מזל אדסה בת גבי זרגונה, אברהם בן אסתר, ראובן בן איזא, יהודה יוסף בן רחל. לאה חוה בת שמחה

יוסף גרמון כולל עקס לע בען
לכל עניני הדף נא לפנות במייל ל:
germon73@hotmail.fr
ניתן למצוא את העלון
www.kollel-aixlesbains.fr

© Graphikal 07 81 36 67 85